

“

Linn Strømsborg

Sakra, sakra, sakra

”

HLAS

přeložila
Jitka Jindřišková

Sakra, sakra, sakra

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.ivysehrad.cz

www.albatrosmedia.cz

Linn Strømsborg

Sakra, sakra, sakra – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

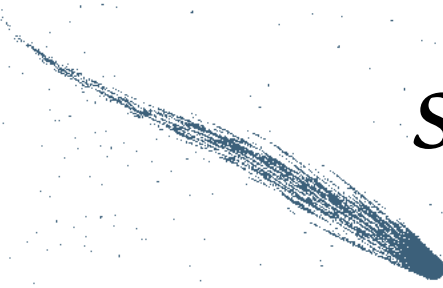
ALBATROS **MEDIA**

EDICE HLAS • SVAZEK 13

Vyšehrad

Linn
Strømsborg

Sakra

sakra

sakra

přeložila Jitka Jindřišková

This translation has been published
with the financial support of NORLA.

Vychází s laskavým přispěním
norské literární agentury NORLA.

FAEN, FAEN, FAEN

Copyright © Flamme forlag 2023

Translation © Jitka Jindřišková, 2026

ISBN tištěné verze 978-80-267-3471-0

ISBN e-knihy 978-80-267-3472-7 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)

ISBN e-knihy 978-80-267-3475-8 (1. zveřejnění, 2026) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-267-3476-5 (1. zveřejnění, 2026) (mobi)

Stojím v zahradě zády k domu. Právě jsem všechny seřvala. Svého manžela Espena. Svoji dceru Elise. Manžele, se kterými se přátelíme, Tronda a Anitu, a jejich děti Runu a Garda. A tu, které tenhle prázdninový dům patří, Nico, Espenovu, Trondovu a Anitinu kamarádku. Je červenec ráno a já na ně křičela, vynadala jsem jim a úplně se přestala ovládat. Je dusno, zahřmí a vzápětí se z oblohy spustí těžký ospalý déšť, dopadá mi na kůži, zatímco já se vydám k pláži a ani se neohlédnu. Mám na sobě to, v čem jsem spala, vstala jsem teprve před půlhodinou. Volné tričko, které se mi brzo přilepí na tělo. A džínové šortky a kardigan, co jsem na sebe hodila předtím, než jsem se vydala z ložnice do kuchyně pro hrnek kafe. Jsem bosa. Kafe jsem si dát nestihla.

Kráčím rovnou za nosem, projdu brankou k cestě na pláž, branka se za mnou s třísknutím zabouchne, nestarám se o ni, neohlídnu se, jestli někdo nešel za mnou.

Jdu rychle a rozhodně, a když se ocitnu na pláži, prostě pokračuju dál, po mokrému písku do vyhřátého moře, dokud mi voda nesahá do pasu, potom si lehnu na záda a rozpažím.

Vznáším se tam se zavřenýma očima a přitom na hladinu i na mě dopadají vlahé kapičky, moje tělo se pohupuje na vlnách a skrápí ho déšť, ten vytváří potůčky podél cesty, snaží se celé léto spláchnout, odpavit odsud všechny letní výletníky, co tady dupou, popíjejí víno za bílého dne, pochutnávají si na zmrzlině a cpou smetí do přeplněných odpadkových košů, takže ho rozfoukává vítr.

Jak se tam tak vznáším na vodě, myslím jen na jedno.

Ničeho nelituju.

Seřvala jsem je všechny, nikoho jsem neušetřila.

Že já to neudělala už před deseti lety.

Na začátku

Na začátku jsme děti. Buňky, které rostou, potom plod, narodíme se, jsme čím dál větší, čím dál starší. Dáváme si pozor, jsme zodpovědné, šikovné, nevrtime se a nepereme se. Jsme děti s mašlemi ve vlasech a na šatičkách, jsme princezny a princové na maškarním, hrajeme si s maminkčinými šminkami a s tátovými botami. Jsme děti a učíme se, učíme se být lidmi, učíme se být spolu i být sami. Naučila jsem se, jak být holka. Být holka znamená být opatrná. Smět plakat, ale ne křičet, být hezká a hubená, zpívat vysokým hláskem a být hodná. Být holka znamená nastoupit do školy, psát čitelně a úhledně, na všechny otázky vždycky znát správnou odpověď, být pilné děvče, přestože slovo děvče už dneska nikdo nepoužívá. Být holka znamená dostat menstruaci a od školní zdravotnice se dozvědět o tampónech a vložkách, o vejcovodech a děloze, o tom, kde se bereme a co se z nás má stát. Být holka znamená vyslechnout si, že jsi děvka, být holka znamená mít prsa a zadek, co by měly být větší, a pas, co by měl být tak útlý, aby ho bylo možné obejmout rukama, stehna by se ti neměla třít o sebe, být holka znamená mít chuť k jídlu, ale nikdy nepřibrat. Být holka znamená používat spoustu make-upu, ale vypadat přirozeně, maluj se tak, aby nebylo poznat, že se maluješ, jako by ses takhle probudila. Být holka znamená, že na tebe ostatní pískají i že si tě nevšímají, znamená to šmírovat hezké holky, kterým se daří všechno, co tobě ne. Být holka znamená závidět.

Potom se ze mě stala žena. Být holka znamená stát se ženou a být žena znamená být něčí přítelkyně, manželka a snacha, zajímat se o bytové doplňky a trendy, ale nevyznat se v technologiích, užívat hormonální antikoncepci

nebo mít zavedené tělísko a taky si dělat ovulační testy a mít sex ve správnou dobu s dokonalou tělesnou teplotou a načasováním, otěhotnět a stvořit nový život. Být žena znamená být matka, přibrat si další porci zodpovědnosti, péct chleba, kojit, uspávat a konejšit, mít velkou, vřelou a měkkou náruč, ale nezapomeň – taky být co nejdřív zase hubená. Být žena znamená vrátit se fofrem do práce, do dobré práce, práce, která ti dá zabrat, ale zároveň ti nebude ubírat čas na rodinu a přátele, být žena znamená být kamarádka, mít svoji partu, pomlouvat a šířit drby, svěřovat se s tajemstvími, popíjet víno místo piva a sem tam si dát i drink, ale jen s mírou. Být žena znamená, že když se opiješ, budou po tobě vrhat kritické pohledy. Být žena znamená spát se staršími muži, s mladšími muži, s jinými ženami. Být žena znamená klopýtat na podpatcích po kočičích hlavách, používat parfém, žehličku na vlasy a kulmu, tancovat se zavřenýma očima, tancovat sama, zatímco ten, koho jsi kdysi milovala, tancuje s jinou, být žena znamená zůstat co nejdéle mladá a ve chvíli, kdy zestárneš, se prostě vytratit. Být žena znamená být neviditelná, nevypadat nemocně, znamená to mít zdravotní problémy, o kterých nikdo neví. Znamená to krvácet, zakoušet bolest, být upoutaná na lůžko, zůstat na nemocenské, mít duševní problémy, vyslechnout si, že si máš trochu odpočinout, že musíš zhubnout. Být žena znamená nevědět nic o autech kromě toho, jak z nich v minisukni vystoupit tak, aby ti nebyly vidět kalhotky. Být žena znamená, že když se vyspíš s příliš mnoha muži, budou ti říkat děvko, ale musíš být dostatečně sexy, aby se s tebou všichni vyspat chtěli, být žena znamená, že tě zabijou, když poslušně neroztáhneš nohy a nebudeš držet jazyk za zuby, být žena znamená držet jazyk za zuby, když se ti ve skutečnosti chce křičet, být žena znamená, že ti ostatní nevěří, být žena znamená, že si za to můžeš sama, být žena znamená chodit domů s klíči mezi prsty, nenosit minisukni, nemít dlouhé vlasy a nebýt

opilá, být žena znamená nechovat se nezodpovědně ani hloupě, být žena znamená chovat se trochu hloupě a nezodpovědně, nebo to aspoň předstírat, být žena znamená nemít ponětí, o čem se mluví, být žena znamená, že tě nazývají holčičkou, že tě přitlačí ke zdi, že tě tahají za vlasy, být žena znamená být dokonalou kombinací přitažlivosti a roztomilosti, být žena znamená být hysterická, být žena znamená se vzchopit, být žena znamená krvácet, dokud krvácení jednoho dne neustane, pak se seschnout a vytratit. Být žena znamená mít návaly, potit se a na té vlhké, studené skvrně spát, být žena znamená nemít porost nikde jinde než na hlavě, být žena znamená chovat se emancipovaně, ale jenom do takové míry, aby to mužům nebylo proti srsti, být žena znamená žít ve světě plném mužů, kteří nenávidí ženy, být žena znamená na veřejnosti mlčet a v posteli sténat, být žena znamená sníst jablko, protože uvěříš hadovi, být žena znamená mít zlomené srdce, být opuštěná kvůli mladší ženě, co spí se staršími muži, být žena znamená obracet oči v sloup nad těmi hloupými mladými holkami, co nic nechápou, být žena znamená volat svým dcerám a nabádat je, aby se pořádně oblékly, protože je venku zima, prosit je, aby byly opatrné, aby se na večírku moc neopily, aby na sebe daly pozor, být žena znamená používat omlazující sérum s vitamínem B3 pro zesvětlení pleti a proti ochabování pokožky, být žena znamená péct cupcaky, které snědí ostatní, být žena znamená chodit do fitka, abys měla pevnější zadek, být žena znamená milovat někoho, kdo ti lásku neoplácí, být žena znamená dostávat ve 3:14 zprávy typu: Nejsi někde venku? Být žena znamená zůstat doma s dětmi, zastat třetí směnu, mít nižší důchod, posledních čtyřicet dní v roce pracovat zadarmo, být žena znamená zuřit, být za fúrii, chodit na terapii, protože tě nikdo nenaučil, jak zvládat emoce, být žena znamená strpět mansplaining, chybovat pořád dokola, být žena znamená stvořit nový život a nezvládat žít svůj vlastní. Být žena

znamená říct celé rodině buďte sakra zticha, neslyším svoje vlastní myšlenky. Být žena znamená splývat na mořské hladině poblíž naší chaty, poté co jsem na všechny, které mám ráda, zařvala, ať drží klapačku a koukají se vzpamatovat. Být žena znamená pokusit se vzchopit.

Koupu se oblečená. Prší, ale ve vodě je teplo. Vznáším se na hladině, hlavu zakloněnou, houpu se na vlnách, nechám se kolébat. Pláž je liduprázdná, nikde nikdo. Nebe nade mnou je šedivé, temné, i voda je šedá, obloha zrcadlí moře. Pod sebou mám písek, mušle a řasy, nad sebou celý vesmír. Vznáším se, oblečení mi nacucalo vodou a ztěžklo, ale já splývám dál. Strach nemám, dno se tu svažuje pozvolna. Nevím, jak dlouho se ještě hodlám zdržet, a už vůbec ne, co si počnu potom.

Jak jsem se tady ocitla?

Dobrá otázka.

Asi jsem nikdy nebyla z těch, co mají všechno tip top, ale snažila jsem se ze všech sil. Ráno jsem pokaždé vstala, pro rodinu vařila obědy a večeře, platila účty a luxovala, spát jsem chodila v rozumnou dobu, účastnila se třídních schůzek, přebírala od kurýra nákupy a starala se, abychom všichni jedli dostatek zeleniny, vyráběla jsem dceři adventní kalendář a jakž takž pravidelně jsem spala se svým mužem. Vedla jsem obyčejný, jednotvárný život a dařilo se mi líp než většině lidí na téhle kouli volně plující vesmírem. Na účtu mám dost peněz pro případ, že by nám začala stávkovat pračka, mám práci, se kterou jsem smířená, a po šedesátce snad budu schopná vyjít ze svého důchodu. Za dvacet let. V důchodu si chci číst a popíjet víno. Užít si klidu.

Jako malá jsem si ráda četla o vesmíru. Uklidňovalo mě, že je nekonečný. Představovala jsem si nespočet verzí sebe sama, na vzdálených planetách ve vzdálených galaxiích. Mámy těch druhých já klepaly na dveře a ptaly se jich, jestli si nedají kakao, a já najednou měla opravdové kamarády. Ve škole jsem dostávala dobré známky, někdy i špatné, ale nevadilo mi to. Nevadilo mi nic.

Když mi bylo deset, máma mě jednou pozdě večer vzala ven, aby mi na obloze ukázala kometu. Po stovky let obíhala po své dráze kolem Země a sama máma ji naposledy viděla jako malá holka. Pamatuju si, že jsme se pořádně oblékly, byla tma a mráz, sice podzim, ale pod nulou. Měly jsme na sobě bundy, čepice a palčáky a mě nadchlo, že smím jít večer ven, přitom jsem měla už spát. Máma se zeptala, jestli nejsem unavená, a já zavrtěla hlavou. Táta zůstal vevnitř, a tak jsme si odemkly, vyšly před dům a zaujaly pozorovací pozici. Nikdo jiný na rozlehlém prostranství nebyl, jen my dvě, kolem svítily stovky oken a na nebi nad námi zářila velká koule, co nebyla ani hvězda, ani měsíc, ani slunce, nýbrž hořící kámen kroužící kolem naší planety.

„Připadá mi malá,“ řekla jsem a podržela jsem před kometou prst, jako bych ji chtěla změřit.

„Hm, odsud to tak vypadá. Ve skutečnosti je ale obrovská. Musí, jinak bychom ji neviděli, je totiž hrozně daleko.“

„Dál než slunce?“

„To asi ne, slunce je o dost dál a taky je o dost větší,“ odpověděla máma.

„Slunce mi taky nepřipadá nijak zvlášť velké,“ namítla jsem.

„Takových věcí, co se nám na první pohled zdají malé, a přitom jsou enormní, je spousta.“

„Enormní,“ zopakovala jsem s pohledem stále upřeným na zářící kouli, za kterou se táhl ocas. Nedokázala jsem její velikost pochopit, vždyť ta kulička nebyla o moc větší než špička mého palce.

Stály jsme tam dlouho, máma a já. Opírala jsem se o ni, a teprve když jsem si zívla, navrhl, že se vrátíme dovnitř.

„Ještě chvílku,“ poprosila jsem, a tak jsme tam ještě postály.

Když jsem pak usnula, mělo uplynout třicet tři let a osm měsíců do okamžiku, než se kometa na nebi objeví znovu, a dva roky a tři měsíce do chvíle, kdy máma naposledy vyjde ze dveří a už se doma nikdy neukáže.

Byla jsem dítě jako každé jiné. Poznávala jsem se v tom, co Elise jako malá dělala nebo říkala. Když poprvé jedla zmrzlinu, vzpomněla jsem si na svoji první zmrzlinu, kterou si pamatuju, že jsem ochutnala. Byla sladká, a jak tála, trochu mi jí steklo po ruce, ale já si toho, že jsem ulepená, nevšímal, vybavuju si jen tu sladkou chuť, která mi ještě nadlouho ulpěla na prstech a po které jsem se mohla utlouct. Když se Elise učila jezdit na kole, vzpomněla jsem si, jak jsem se kdy si s oporou pomocných koleček kodrcala před naší bytovkou. Když Elise nastoupila do školy, vybavila jsem si svoji první aktovku a penál, jak se na mojí lavici vyjímala cedulka s mým jménem, vedle *B* a nad *i* byla namalovaná kytička. Cestou domů se mi cedulka v batohu pomačkala, ale mně i tak připadala hezká, teprve když se mě máma zoufale zeptala, proč jsem si ji tak nedbale nacpala do batohu, mi došlo, že jsem něco provedla, ale netušila jsem, co jsem měla udělat jinak. Asi jsem cedulku měla domů odnést v ruce, ne ji strčit do batohu, ale já se jen řídila tím, co dělali ostatní, jako obvykle. To je vlastní nám všem. Napodobujeme lidi kolem sebe, pozorujeme jejich počínání a reprodukuje ho. Když mi bylo dvanáct, máma od nás odešla. Tehdy už jsem byla dost stará na to, abych chápala, že napodobovat něčí chování není vždycky žádoucí, někdy je lepší udělat pravý opak.

Nikdo ti neřekne, co je co, na to si každý musí přijít sám.

V životě se řídíme pravidly, z nichž některá jsou nezpochybnitelná. Nezabiješ. Nepokradeš. Nebudeš trápit ostatní, budeš milá a hodná.

Jako dítě a obzvlášť během dospívání jsem byla pravidly posedlá. Měla jsem je ráda, pořád mám, snadno se dodržuji. Výjimky naopak nesnáším. To se pak všechno sesype. Nejlepší je se rozhodnout a pak se toho držet. Když si něco rozmyslíš, pravidla je třeba přenastavit. Proč si vůbec pravidla stanovovat, a potom se jimi neřídit?

Neexistují žádná jasná pravidla, jak být sama sebou. Těch nepsaných je ale spousta. Ale jak moc jsou nepsaná, když je všichni beztak znají? Holky by měly nosit sukni, být poslušné, hrát si s barbínami, nechat si narůst dlouhé vlasy, malovat se a lakovat si nehty, zajímat se o líbání a romantiku.

Nosila jsem sukni, přestože jsem si v ní připadala hloupě. Snažila jsem se být milá, ale často jsem se vztekala nebo vyváděla. Jinak než kluci, ti klidně někomu zařvali do obličeje, zatímco já křičela jen o samotě do polštáře. Pláč jsem ráda neměla, přesto jsem často brečela vzteky. Hrála jsem si s barbínami a nejradši jsem měla gymnastku v pestrobarevném trikotu a s růžovou gumičkou ve vlasech. Nohy jí šly ohnout do všech směrů, dokonce i pokrčit v kolenou. Po mámině odchodu jsem si potají půjčovala její laky na nehty a šminky, nic z toho si s sebou nevzala, takže připadly mně. Líbání a romantika mě moc nebraly. Fascinovali mě moje spolužačky a moji spolužáci, překvapovalo mě, že oni naštvání nejsou, že přijímají svět takový, jaký je.

Mě něco rozčílilo den co den. Měla jsem vztek ve školní jídelně, protože čokomlíko stálo dvacet korun, protože tam ve frontě stepovali pořád jedni a ti samí a protože někteří ve frontě nestáli nikdy, nemohli si totiž dovolit nic koupit. Měla jsem vztek, že když spal s holkama na druhém stupni Daniel, všichni si o něm mysleli, kdovíjak je cool, ale když se s někým z jiné školy vyspala Emilie, hned byla za děvku. Říká se, že nejhnusnější jsou vůči holkám jiné holky, ale já to slyšela i od Daniela a naštvalo mě, že jemu děvkař nikdo neříká. Měla jsem vztek, protože nás máma opustila a táta sice zůstal, ale pořád se akorát díval na televizi. Měla jsem vztek, protože čas plynul nekonečně pomalu a protože mi při menstruaci pokaždé na bradě naskákaly bedary. Štvalo mě, že se vedou války a že politici v televizi lžou, že všechno stojí spoustu peněz, že to se světem jde od desíti k pěti a že jsem holka a holky by se přece zlobit neměly. Měla jsem být milá a usměvavá, měla jsem být trošku hloupá a hodná, nesobecká a starat se o druhé. Kdo se ale postará o mě? I to byla moje starost a právě to mě štvalo ze všeho nejvíc. A taky že se Emilie zahihňala, když se jí Daniel zeptal, co má o víkendu v plánu, a poslala mu vzdušný polibek, místo aby mu vyškrábala oči.

V posledním ročníku základní školy, těsně před letními prázdninami, se celá třída o polední pauze vyrazila koupat. Čekaly nás ještě dvě hodiny odpoledního vyučování, a tak jsem se přidat odmítla. Chodit za školu se nemá, neomluvená absence se objeví na vysvědčení. Zatím se mi tomu povedlo vyhnout a nechápala jsem, proč bych si takhle pouhých pár týdnů před koncem základky měla připsat hned dvě neomluvené hodiny.

Během přírodopisu, po kterém pauza na oběd následovala, se mě Marianne zeptala, jestli půjdeme spolu.

„Spolu?“ zareagovala jsem.

Nadzdvihla obočí, usmála se. Celý obličej jí vyplnila rovnátka.

„Ty snad nejdeš?“ podivila se, když jsem jí úsměv neoplatila.

„Nehodlám zatahovat,“ řekla jsem tiše a stočila pohled zpátky k sešitu, měla jsem rozpracované bonusové úkoly.

„Ale Britt, jdou úplně všichni.“

„Nic nám přece neodpadlo,“ odpověděla jsem a Marianne se zase odsunula, až židle na linu zavržala. Pošeptala něco Emilii, Emilie něco pošeptala Asifovi, Asif něco pošeptal Danielovi, Daniel něco pošeptal Suleimanovi a já se přepsala a musela sáhnout po gumě.

Během přestávky na oběd jsem šla s ostatními ven, ale zatímco oni naskákali na kola a vyjeli ze školního dvora, já tam zůstala. Dívala jsem se za nimi a potom jsem se vrátila do třídy. Když zazvonilo, seděla jsem tam jako jediná. Takže když do třídy o pár minut později vstoupila matikářka,

uviděla jenom mě. Opřela se o katedru. Zeptala se mě, jestli vím, kde jsou moji spolužáci.

Samozřejmě že jsem to věděla, ale pokrčila jsem rameny, žalovat jsem na ně nechtěla.

„Můžeš jít, Britt, matika dneska odpadá.“

„Budu mít absenci?“ zajímalo mě a ona se na mě dlouze zadívala, potom zavrtěla hlavou, vzala si učebnice a šla zamknout.

„Fajn,“ podotkla jsem.

Sbalila jsem si učebnice a vyšla na školní dvůr, zel prázdnou. Věděla jsem, kde ostatní jsou, cestu jsem znala, mohla jsem se klidně vydat za nimi, ale místo toho jsem zamířila domů a udělala si úkoly, sama u psacího stolu, a teprve mnohem později jsem v naší čtvrti zahlédla první navrátilce, zvenku se ke mně nesl jejich smích.

Připadala jsem si odstrčená, přestože se mě zeptali, jestli se nechci přidat, a to hned několikrát. Řídila jsem se pravidly. Pořád jsem jimi posedlá, jenže v dospělosti žádná jasná pravidla nejsou. Člověk musí improvizovat a právě v tom vůbec nevynikám.

Vzpomínám na ten okamžik a přemýšlím, co by bylo jinak, kdybych se k nim tehdy přidala.

Měla bych na vysvědčení dvě neomluvené hodiny.

Možná bych měla na základku hezkou vzpomínku.

Třeba bych si našla kamarády.

Ale taky jsem se mohla utopit.

Nevzpomínám si, jestli byla máma často naštvaná. Obvykle působila znuděně. Kouřívала a přitom se dívala z okna. Někdy jsem ji rozčílila, ale hned ji to zase přešlo. Nemívала vztek tak, jako ho mívám já, ten její nikdy neměl dlouhého trvání, vzkypěl a vzápětí vyšuměl. Omluvila se někdy? To si taky nevzpomínám. Jen že jsem se rychle naučila být potichu a udělat, co se po mně chce, nezřídká i dřív, než se to po mně skutečně chtělo. Pokoj jsem měla uklizený, svačinu namazanou, boty v chodbě srovnané. Když mi oblečení začalo být těsné, nestěžovala jsem si. Věděla jsem, že nemáme moc peněz. Mým spolužačkám rodiče kupovali značkové oblečení a boty na vysoké platformě, já si našla brigádu, roznášela jsem letáky. Tou dobou už s námi máma nebydlela. Nikdy se jí nenaskytl pohled na to, jak v neděli vstávám v pět ráno, abych stihla všechno roznést. Neviděla mě poprvé se namalovat. Nebyla u toho, když jsem dokončila základní ani střední školu. Pamatuju si, že jsem měla ve zvyku ji vyhlížet, jako by se měla objevit právě v takové chvíli. Představovala jsem si, že její obličej zahlédnu v davu, že se naše pohledy střetnou, že ji tam spatřím, jak se dme pýchou. Místo toho jsem v davu zahlédla tátův obličej, a zatímco ostatní rodiče fotili a mávali, on zíral přímo před sebe a sotva kývl, když se naše pohledy setkaly.

Ani on se moc nerozčiloval. Potom co máma odešla, v podstatě přestal dávat najevo jakékoli emoce, jen tam zkrátka byl.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy **Sakra, sakra, sakra**.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.